

mesto „e“ v koreniki *sed*, ker je znano, da *Salan* poleg *Selján* stoji namesto *salljan* ali *sedjan* zopet iz korenike *sed*; a vrhu tega ne pozabiti, da je „salo“, namesto „selo“ podstava besedi: *Salan*, ter da isto lice „salo“ za „selo“ nahajamo tudi v besedi; „*Velésalo*“ nam. „*Veléselo*“.

Fr. Levstik †.

Zopet nekaj o Gallusu. V zadnji št. letošnjega »Zvona« omenil je g. Janko Leban mojega lista, ki sem mu ga o Gallusu pisal dné z. jul. 1886. l. S to objavo me g. pisatelj sili, da povem, zakaj si mislim našega glasbenega velikana rojenega v Idriji. Rad bi bil sicer svoje mnenje, dà, prepričanje o rojstvenem kraji Gallusovem záse obdržal zato, da bi méni, rojenjá Idrijčanu, nihče ne mogel podtikati lokalno-patrijotičnih namenov; a ker zdaj o tem ne smem dalje molčati, naj zapišem o rojstvu Gallusovem to, kar vem:

Bilo je leta 1847—48., ko sem mlad dečko rad obiskoval svojega sorodnika, J. F. v Idriji. Tu sem je zahajal devetdesetletni mož, katerega smo nazivali Tobijo. Je li to ime bilo krstno ali priimek, ne vem. Znal pa je ta mož tako zanimivo o starih časih govoriti, da smo ga mladi in stari radi poslušali. Bil je živa kronika. Neki dan nanese govorica tudi na glasbo. Navzočni hišni gospodar Mihelec vneto proslavlja tedanjega idrijskega organista Krašnarja; potem še hvalno omeni slovečega Roba, ki je za prosep glasbe, živeč v Idriji, toliko dobrega storil i. t. d.

Na to Tobija: »To je vse res, toda Idrija je imela muzikanta, ki mu ga ni bilo pára na svetu. Stari oče moj mi je mnogokrat pravil, da sta nekđaj živelá v Idriji brata učitelja Petelina, ki sta bila v muziki na silnem glásu. Rojena sta bila v Idriji. Posebno se je odlikoval v muziki mlajši, kateremu so ljudje rekali Petelinov Jakob. Ta je bil tako umeten, da je znal sam muziko napisati, ki se je tako lepo slišala, kakor bi bili angeljci godli. Pozneje so Jakopa iz Idrije bili zapodili zato, ker se ni hotel v lutrovsko vero zapisati, kakor njegov brat. Od tistega časa se je izgubil in ljudje so mislili, da si je kje življenje vzal. Jaz pa sem v mladih svojih letih slišal pridigati škofa v Idriji, ki je omenil v vrsti slavnih mož, ki so se v Idriji rodili, tudi nekega velikega muzikanta, kateremu je dal čudno ime Galumbus. Stari poslušalci pa so bili ugenili, da je bil ta človek Petelinov Jakob iz Idrije, ki je tam nekje v deveti deželi umrl.«

Tako je govoril stari, resnicoljubni mož, kateremu gre verjeti zlasti zato, ker je to pripovedoval brez namena in nepozvan. G. okrajni šolski nadzornik Lapajne pa je tudi v nekem spisu dokazal, da je za verske reformacije učiteljeval na protestantski šoli v Idriji Petelin. Kako dobro se to strinja s pripovedko Tobijevo! Sorodniki Petelinovi pa so živeli še v tem stoletji v Idriji. Zadnji potomec te rodovine je imel prodajalnicó na trgu blizu idrijske mestne farne cerkve in pozneje, ko je po smrti Petelina to prodajalnico in hišo bil kupil Kagnus, stal je še za grb nad prodajalnico železen petelin.

Zadnji Petelin je bil bajè celó ponosen na slovečega svojega sorodnika Jakopa. Mnenja svojega, da je bil Gallus porojen v Idriji, sicer nikomur ne vsiljujem; trdno pa sem za svojo osebo prepričan, da so besede Tobije resnične. Spočetka me je stvar malo brigala; ko pa sem pozneje čital v Mašekovi Ceciliji životopisne podatke o Gallusu, v katerih pravi pisatelj: »Gallus wurde in Krain, im Geburtslande seiner Vorfältern geboren. Den Geburtsort kann ich leider so lange nicht bestimmen, bis mich der gefällige Eifer irgend eines Patrioten in den Stand setzt, nähere Auskunft über Gallus' Geburtsort und dessen Familienverhältnisse zu bringen.« (Citat iz spomina.) Nato se živo domislím pri povedi Tobijeve.

Rojstveni kraj Gallusov staviti s Kranjskega v kanalsko okolico na Primorsko, dozdeva se meni nevarno, ker se bojím, da bi kdo izmed nasprotnikov naših potem ne predstavil kraja Gallusovega rojstva kam tja doli v deželo, »kjer limone cvetó, a makarone jedó.«

D. Fajgelj.